

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in gemeente Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien.

Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om - samen met het netwerk en onze partners in de gemeente - te kijken wat nodig is. We streven ernaar dat Purmerenders zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren in hun eigen omgeving. Daarbij zetten we in op duurzame veiligheid, zowel thuis als in de buurt.

We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken. Tegelijkertijd staan de beschikbare middelen en de arbeidscapaciteit de komende jaren onder druk. Dit vraagt ook binnen het programma Samenleving om het maken van keuzes. Deze autonome ontwikkeling heeft effect op de haalbaarheid en uitvoering van ons werk.

Wij zien deze ontwikkeling ook als kans om de koers, gedragen door het coalitieakkoord, verder door te zetten. Dit vraagt ons om nog beter de krachten in de samenleving te zien en te versterken, creatief om te gaan met vragen en samen te werken vanuit de wijken. Zo bouwen we samen met partners en inwoners aan een toekomstbestendige en inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. Medewerkers van de gemeentelijke loketten en maatschappelijke organisaties sluiten zoveel mogelijk aan bij de kracht van inwoners en hun netwerk. We kijken daarbij steeds naar de gehele context van de inwoner.

Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef, daadkracht en vertrouwen. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft, maar ook, wanneer nodig, even niets doen.

Duurzame oplossingen voor maatschappelijke problemen liggen vaak dichtbij. Dit vraagt van ons om daar oog voor te hebben én vertrouwen in te tonen. Onze hulp en oplossingen moeten aanvullend zijn aan het eigen netwerk van inwoners, niet andersom.

Dit zal niet zonder slag of stoot gaan. Het vraagt om creativiteit en om keuzes te maken vanuit verbinding met de samenleving. We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken.

We zien ook dat de beschikbare ruimte steeds schaarser wordt. Daarom is het van groot belang om de samenwerking met het fysiek domein te verstevigen. Vraagstukken rond leefbaarheid, ontmoeten en sociale cohesie vinden hun oplossing vaak in de fysieke buitenruimte.

De koers zoals vastgelegd in het nieuwe maatschappelijke beleidskader staat centraal. Onze acties zijn erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op.

Vanuit het Rijk zien we de trend richting meer regionale samenwerking rond verschillende thema's, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA). Zo kunnen we van elkaar leren, de handen ineenslaan bij grote maatschappelijke opgaven, en zorgen dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente. Hierbij blijft het de kunst om de lokale identiteit en de kracht van de stad en dorpen te blijven zien en ruimte te geven.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Welzijnswerk

Met ons welzijnswerk bevorderen we het welzijn van onze inwoners om complexe situaties, zoals problemen op financieel, opvoedkundig of sociaal gebied, te voorkomen. De Purmerendse samenleving groeit; uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer verwacht van mensen in de samenleving: denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. De welzijnswerkers helpen hierbij. Zij staan dichtbij onze inwoners, van jong tot oud, ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- Door te blijven investeren in de samenwerking vanuit de sociale wijkteams en het 'werken in wijken', wordt zoveel mogelijk voorkomen dat situaties complex(er) worden.
- We streven naar nog kortere lijnen met onder andere huisartsen, school- en maatschappelijk werk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het onderwijs en informele hulpverleners zoals

mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties (bijvoorbeeld Bim Bam, Elkaar Helpen Purmerend en de weggeefwinkel).

- We onderzoeken de mogelijkheden om jongerencentrum Kenjedi een structurele plek te bieden, omdat het belangrijk is dat er voldoende laagdrempelige jeugd- en jongerenplekken zijn in de wijk. We zien dat dit overlast van jongeren en jeugdcriminaliteit voorkomt. Door zoveel mogelijk samen met ouders bepaalde vraagstukken op te pakken, helpen deze plekken ook in het normaliseren van jeugdzorg.

Inclusieve samenleving

We streven naar een inclusieve, toegankelijke samenleving waar iedereen op een eigen manier en volgens eigen wensen kan meedoen. We zorgen er samen met inwoners, ondernemers en organisaties voor dat het vanzelfsprekend is dat dit kan.

- We zetten ons de komende jaren in om een brede inclusieagenda te ontwikkelen en uit te voeren.
- We gaan de Toegankelijkheidsagenda actualiseren. Dit wordt onderdeel van de nieuwe lokale inclusieagenda.
- Met Totaal Toegankelijk Purmerend werken we samen aan het toegankelijker maken van de gemeente. Concrete voorbeelden hiervan zijn de app Navilens in de binnenstad en de bewustwordingscampagne, die beide starten in 2026. Daarnaast wordt een update van de toegankelijkheidsagenda opgenomen in de inclusieagenda.
- We zijn sinds 2012 een Regenbooggemeente en stimuleren partijen in het veld om activiteiten te ontplooiën om kennis en bewustzijn te vergroten.
- We ondersteunen non-binaire en transgenderinwoners door hen tegemoet te komen in de bijkomende kosten voor het wijzigen van de geslachtsregistratie.
- We organiseren samen met de regenboograad en netwerkpartners de jaarlijkse Purmerend Pride.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving. Het brengt inwoners samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor veel maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers blijft een grote uitdaging waarin we zoveel mogelijk samen optrekken.

We zien een trend van steeds ouder wordende vrijwilligers en een tekort aan nieuwe aanwas van jongere vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen is de behoefte aan vrijwilligers groot.

- We zetten ons de komende jaren in om nieuw beleid voor vrijwilligerswerk te ontwikkelen. De nieuwe, interactieve website van het Vrijwilligerspunt telt inmiddels 90 aangesloten organisaties. Vanuit het Vrijwilligerspunt wordt actief ingezet op het leggen van verbindingen tussen organisaties en (potentiële) vrijwilligers. We blijven het platform doorontwikkelen en zorgen dat het optimaal blijft aansluiten bij vraag en aanbod.
- Samen met diverse (vrijwilligers)organisaties voeren we promotionele campagnes, verkennen we nieuwe initiatieven en stellen we een actieplan op voor het vinden en binden van vrijwilligers.
- We zetten in op innovatieve manieren om vrijwilligers te werven en te behouden, zoals digitale tools, promotie op evenementen, de inzet van social media, narrowcasting en het betrekken van nieuwe inwoners.
- In samenwerking met partners zetten we in op MDT-programma's (Maatschappelijke Diensttijd) om meer jongeren hun talenten te laten ontdekken en tegelijkertijd te stimuleren om zich in te zetten voor de samenleving.

- We organiseren de Dag van de Vrijwilliger om vrijwilligers de erkenning en waardering te geven die zij verdienen.

Wmo

Inwoners met fysieke, psychische en/of psychosociale beperkingen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Deels is dat een vrije keuze, deels is dat een gevolg van rijksbeleid (scheiden wonen en zorg). Deze groep groeit extra door de sterke vergrijzing in onze gemeente, wat ook leidt tot een stijging van uitgaven binnen de Wmo.

Daarnaast is er een (groeïend) tekort aan personeel en hebben cao-verhogingen invloed op de tarieven in de zorg. Deze ontwikkelingen samen zorgen voor flinke uitdagingen, die nu en in de toekomst invloed hebben op de beschikbare zorg.

Vanuit de Wmo ondersteunen we inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn in het zelfstandig wonen, niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de maatschappij en die geen beroep kunnen doen op een eigen netwerk.

- In 2026 gaan er nieuwe contracten in voor de maatwerkvoorzieningen: trapliften, hulpmiddelen, huishoudelijke ondersteuning, dagbesteding, individuele begeleiding, kortdurend verblijf en respijtzorg. Waarbij we bij huishoudelijke ondersteuning, dagbesteding en respijtzorg een algemene voorziening introduceren.
- We kopen kwalitatief goede ondersteuning in die aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We werken hierin regionaal samen zodat we een aantrekkelijke markt blijven voor zorgpartijen.
- We zorgen ervoor dat inwoners die het echt nodig hebben, een beroep kunnen blijven doen op de Wmo. Hieraan gekoppeld onderzoeken we de mogelijkheden van beleidswijzigingen die leiden tot een beter inhoudelijk en financieel perspectief.
- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht en het sociale netwerk rond ouderen door de inzet van bijvoorbeeld Eigen Plan en samenwerking met ketenpartners in de wijk.
- De kwaliteit en het onderhoud van de (maatwerk)producten en diensten worden gemonitord en geborgd via contractmanagement en met behulp van toezichthouders van GGD Amsterdam.

Ouderen en mantelzorg

We streven ernaar om ouderen en mantelzorgers de ondersteuning te geven die zij nodig hebben, en hen te informeren over waar zij met hun vragen terecht kunnen. Onze voortdurende aandacht gaat uit naar wonen, preventie en mogelijkheden voor ontmoeting.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- We blijven structureel in overleg met zorgaanbieders over hun activiteiten in de wijk en het behoud van het voorzieningenniveau.
- We bieden een wisselend aanbod van voorliggende voorzieningen zoals ontmoetingsmogelijkheden op groeps- of individueel niveau, om eenzaamheid tegen te gaan. Er zijn ongewenste verschillen tussen inwoners op het gebied van rondkomen, gezondheid en de mogelijkheid zich te ontwikkelen of mee te doen. We willen deze verschillen verkleinen. Dat doen we onder andere door het opstellen van wijkprofielen, waarmee we inzicht krijgen in waar het grootste verschil gemaakt kan worden. Met andere woorden: we investeren ongelijk voor gelijke kansen.
- We starten met het sturen van een verjaardagskaart voor inwoners van 70 en 75 jaar. Met deze kaart willen wij nieuw leven blazen in het uitnodigen van inwoners voor de informatieve huisbezoeken aan ouderen. Tijdens deze huisbezoeken staat het signaleren van

vragen en knelpunten centraal, evenals het informeren over de mogelijkheden voor ontmoeting, ondersteuning en nadere voorzieningen in Purmerend.

- We blijven het aanbod mantelzorgondersteuning en respijtzorg optimaliseren voor de verschillende doelgroepen mantelzorgers, zodat zij de weg naar ondersteuning gemakkelijk kunnen vinden en we maatwerk kunnen bieden.
- We leveren een actieve bijdrage aan het project Samen Sterk, waarin we regionaal en domein overstijgend werken aan mantelzorgondersteuning voor mensen die zorgen voor iemand met dementie.
- We nemen actief deel aan het programma G'oud in Zaanstreek Waterland. In G'oud werken zorgaanbieders, zorgkantoor, gemeenten, huisartsen, ziekenhuizen en welzijnsorganisaties aan het realiseren van zorg en ondersteuning op de juiste plek. We evalueren pilots vanuit G'oud zoals Sociale Benadering Dementie en Community Care.
- Met maatschappelijke partners in het voorliggend veld onderzoeken we hoe we de kwaliteit van de dienstverlening voor een steeds groter wordende groep zorgvragers kunnen waarborgen. We moeten hierbij keuzes maken om te kunnen doen wat nodig is voor de groep die de ondersteuning ook echt nodig heeft.
- We blijven valpreventie aanbieden en evalueren het effect voor de inwoners. Daarbij onderzoeken we wat er nodig is, na beëindiging van de SPUK GALA middelen, aan preventieve beweeginterventies voor ouderen.
- We leveren een actieve bijdrage aan de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Het Aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA) biedt gemeenten een goede basis om de samenwerking lokaal en in de regio's te continueren, en zo verder te werken aan de beweging naar preventie en gezondheid. Dit gaat bijvoorbeeld over het versterken van de relatie tussen het sociaal domein en het zorgdomein.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De samenstelling van de bevolking zal de komende jaren veranderen. In de eerste plaats verandert de samenstelling naar leeftijdsgroepen. Daarnaast worden er veel woningen toegevoegd, waardoor het aantal inwoners van Purmerend flink toeneemt. Meer inwoners betekent een groeiende behoefte aan maatschappelijk voorzieningen, welzijn en ondersteuning.

- We hebben oog voor hoe onze wijken, dorpen en het bijbehorende buitengebied zich ontwikkelen, en wat de inwoners belangrijk vinden. We stellen de behoefte van inwoners centraal. Dat doen we door dichtbij hen en onze samenwerkingspartners te staan, en door nieuwsgierig te zijn naar wat er speelt. De situatie buiten - in de wijken en de dorpen - is leidend. Het verhaal en de situatie eromheen zijn daarbij belangrijk. We gaan uit van eigen verantwoordelijkheid van inwoners, maar ondersteunen ook wanneer het nodig is.
- Meer aandacht voor welzijn en preventieve maatregelen verkleint de zorgbehoefte. Inwoners blijven daardoor langer gezond en hebben minder zware zorg nodig. Deze verschuiving van zorg naar welzijn en preventie draagt niet alleen bij aan een gezonder en vitaler leven van onze inwoners, maar is ook noodzakelijk omdat de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg steeds verder onder druk komen te staan.
- De aanpak in wijken en buurten - dichtbij inwoners - stimuleert een inclusieve samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund, zodat we eerder signaleren en passende hulp kunnen bieden.
- We blijven inzetten op het verstevigen de samenwerking in de aanpak rond mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.

- We zetten ons onverminderd in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving.
- In opdracht van de raad wordt aan het uitwerken van de locatie gewerkt waar mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding kunnen krijgen.
- We wegen het maatschappelijke belang binnen (her)ontwikkeling van wijken en buurten mee. Hiermee wordt ook de fysieke (buiten)ruimte gebruikt om bovenstaande punten te bereiken. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in verschillende stukken rondom maatschappelijke voorzieningen, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de woon(zorg)visie.
- We zoeken actief naar mogelijkheden om de capaciteit van de maatschappelijk opvang en nachtopvang uit te breiden. De gemeente Purmerend is verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang voor dakloze inwoners uit Purmerend en de regiogemeenten in Waterland.

Het aantal dak- en thuislozen in deze regio neemt toe, waarmee ook de druk op de nachtopvang. De huidige locatie Zeevangstraat is circa 850 m² groot. Deze wordt nu verbouwd om de capaciteit binnen de beschikbare ruimte te optimaliseren. Dit is nodig om het op korte termijn een oplossing te bieden voor de stijgende vraag naar nachtopvang.

De locatie wordt herontwikkeld in het kader van het Waterlandkwartier. Er is behoefte aan een grotere locatie. Voorlopig wordt uitgegaan van een oppervlakte van 2.000 m².

Armoede en schulden

Bestaanszekerheid is het fundament van een inclusieve samenleving. Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder problematische schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We monitoren het vernieuwde armoedebeleid uit 2023 en passen het aan als dat nodig is.
- We intensiveren de preventieve aanpak en vroegsignalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We versterken de preventieve aanpak voor jongeren om te voorkomen dat zij in de schulden komen. Dit doen we onder ander met een goed educatieprogramma op het voortgezet onderwijs en mbo. Ook ontvangen jongeren die 18 jaar worden een verjaardagskaart met duidelijke informatie over wat er allemaal geregeld moet worden als je 18 wordt.
- We maken het hebben van schulden bespreekbaar, waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- Door het invoeren van de Stadspas vereenvoudigen we de aanvraagprocessen rond de minimaregelingen, zodat aanvragen laagdrempeliger en toegankelijker worden voor mensen die het nodig hebben.
- Binnen het Loket Schulddienstverlening bieden we een integraal aanbod en versnellen we het hulpverleningsproces door gebruik te maken van speciaal ontwikkelde landelijke instrumenten

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever kunnen ondersteunen. Met ons participatiebeleid zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt om mee te doen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen en werken samen met Werkom om hen de juiste ondersteuning te geven.

- Werkom werkt volgens de vernieuwde koers en de aanbevelingen die bureau Berenschot heeft gedaan in 2022. Op basis daarvan is in 2023 de strategische agenda opgesteld met een aantal speerpunten voor de komende jaren. Samen met ons werkt Werkom werkt aan de uitvoering van deze speerpunten.
- Het ministerie van SZW heeft een herziening van de Participatiewet aangekondigd middels de Participatiewet in balans. Hier bereiden we ons op voor.
- Om de sociale infrastructuur van Werkom te versterken, zetten we ons in om Werkom als sociaal ontwikkelbedrijf toekomstbestendig en financieel weerbaar te maken. Hier bereiden we ons samen met gemeente Zaanstad en Werkom op voor.
- Het kabinet investeert in de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, zodat mensen en bedrijven weten waar ze hulp kunnen krijgen bij het vinden van werk of personeel. Hiervoor wordt een regionaal werkcentrum ingericht. Dit centrum wordt de toegangspoort tot de lokale dienstverlening voor werkzoekenden, werkgevers en werkenden.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk ondersteund bij hun integratie, zodat ze naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. We gaan uit van de leefwereld van de inburgeraar. Voor iedereen wordt een plan op maat gemaakt waarbij gekeken wordt naar de context van het gezin. En ook naar taal, participatie, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke ondersteuning.

- We blijven streven naar kwalitatief goede en aansluitende begeleiding en aanbod. Om dit te bereiken werken we samen met maatschappelijke partners en taalscholen. Hierbij kijken we ook naar de specifieke behoeften van de jongeren binnen deze doelgroep.
- Kinderopvang blijft een belangrijk onderwerp binnen de inburgering. We gaan verder met het vinden van de juiste aansluiting tussen kinderopvang en het inburgeringsproces. Zo krijgen de ouders rust en ruimte om zich te concentreren op hun inburgeringsproces.
- We zetten ons op verschillende manieren in om inburgeraars mee te laten doen in de samenleving door bijvoorbeeld fietslessen en vrijwilligerswerk aan te bieden.
- We zetten ons samen met Werkom in op actieve en passende begeleiding naar duurzaam werk. Hierbij leggen we de focus op maatwerk.

Jeugd

We werken aan een toekomstbestendig zorgstelsel, waarin we enerzijds waken over passende hulp voor jeugd en ouders, en anderzijds zorgen dat dit betaalbaar en haalbaar blijft. Dat betekent dat we kritisch kijken naar wat we wel en niet doen. Vroegtijdig signalen opvangen, maar het niet groter maken dan het is. Kleine problemen klein houden. Niet alles willen oplossen, maar ook begrijpen dat het leven nou eenmaal gepaard gaat met hobbels. Dit vraagt een andere houding van ons allemaal en is een proces van de lange adem. Daarom zetten we in op dialoog over deze beweging (normaliseren) en op goede samenwerking in het hele speelveld - van preventie tot aan veiligheid. We werken aan een doorontwikkeling naar stevige lokale teams.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht van gezinnen en jeugdigen, en hun sociale netwerk. Daarbij richten we ons op het opstellen van familiegroepsplannen en de betrokkenheid van de omgeving van gezinnen en jeugdigen.
- Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te bieden, zetten we in op het werken in de wijk met ketenpartners, zoals scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk en (sport)verenigingen.
- We stemmen de zorgketen beter op elkaar af.

- We investeren in vroegsignalering, preventie en integrale samenwerking om erger te voorkomen.
- We versterken de keten tussen jeugd en veiligheid met als doel crimineel gedrag te verminderen. Dat vraagt meer regie op het hele speelveld.
- We zeggen vaker 'nee' bij aanvragen voor specialistische jeugdhulp, omdat dit niet altijd de meest passende vorm van ondersteuning is. Kwetsbare kinderen die jeugdhulp nodig hebben ontvangen altijd passende ondersteuning. Dit betekent niet altijd specialistische jeugdhulp, maar ook andere vormen van ondersteuning.
- We passen de verordening aan op basis van nieuwe wetgeving, zoals de afbakening van de Jeugdwet.
- We pakken de opgaven op uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. We beginnen met de opgave 'stevig lokale teams'. De doorontwikkeling naar stevige lokale teams gaat over een andere werkwijze voor professionals, een (her)verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden in het hele speelveld.
- We hebben jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door onder andere deel te nemen aan de landelijke campagne Open je wereld. Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen en ouders, en hun sociaal netwerk.
- We werken aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak Thuis voor Noordje. Gesloten jeugdhulp wordt omgevormd tot kleinschalige woonvormen.
- We zetten in op een nieuwe regionale aanbesteding voor specialistische jeugdhulp. De Hervormingsagenda legt daarbij randvoorwaarden en maatregelen op met een verplicht karakter.
- Samen met de regiogemeenten verminderen we het aantal schakels in de jeugdbeschermingsketen en signaleren we tijdig zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.
- We werken aan een versnelde aanpak om uithuisgeplaatste kinderen weer thuis te laten wonen en om uithuisplaatsing te voorkomen.
- We werken aan toekomstplannen die gericht kijken naar de overgang van 18- naar 18+.
- We dragen zorg voor doorstroom naar passende wetgeving zoals bijvoorbeeld de WLZ.
- In 2025 is de werkwijze van het regionale voortijdig onderkenningsteam (VTO) geëvalueerd en doorontwikkeld. Een van de ontwikkelpunten is dat de ouder altijd aanwezig is bij het adviesgesprek.

Onderwijs

Ongeacht de achtergrond en thuissituatie moeten kinderen gelijke kansen krijgen op een kansrijke toekomst. De school is de plek waar kinderen een groot deel van hun leven doorbrengen en hoort een veilige plek te zijn van waaruit kinderen zich kunnen ontwikkelen. Samenwerking met de school is met name vanuit het perspectief van preventie zo belangrijk. Daarom werken scholen, ketenpartners en gemeente samen om signalen vroegtijdig op te pakken en te kijken waar structureel iets anders nodig is.

- Samen met alle ketenpartners geven we vervolg aan de ambities uit de nieuwe Onderwijsagenda 2026-2030.
- We zetten forse stappen in de vernieuwing van ons schoolgebouwenbestand met investeringen in nieuwbouw van 7 schoolgebouwen voor een bedrag van € 32,5 miljoen in 2025 en € 32,6 miljoen in 2026.
- We realiseren extra plekken voor het nieuwkomersonderwijs.

- We richten ons op in- en naschoolse activiteiten om kansengelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur- en sportactiviteiten aan te bieden op scholen. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. In het primair onderwijs spelen we in op actuele maatschappelijke thema's.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van groep 8 op een professioneel podium in een theater uit te voeren.
- We gaan het voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk tegen en begeleiden jongeren zonder startkwalificatie terug naar school of naar werk. Er komt tegelijkertijd meer aandacht voor schoolaanwezigheid. Dit doen we onder andere door de inzet van onderwijs-zorgarrangementen.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het leerlingenvervoer wordt ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor het stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgerichte werk.
- Het voorschools maatschappelijk werk (VSMW) is in 2025 uitgebreid en speelt sindsdien een centrale rol in de ontwikkeling van jonge kinderen (0-4 jaar). Het VSMW vormt de schakel tussen thuis, de wijk en de start op school. Daarbij ligt de focus op thema's als onderstimulering en schoolrijpheid.
- In overleg met het onderwijs, de voorscholen, CJG en het SWV verstevigen we de kleuterklassen met een pedagogisch medewerker van de kinderopvang. Hier zijn we voor de zomer 2025 mee begonnen op basis van verschillende signalen vanuit het onderwijs dat veel kleuters nog niet klaar zijn voor de basisschool (schoolrijp). In 2026 gaan we op basis van deze ervaringen met elkaar bespreken hoe we dit vorm kunnen geven.
- We breiden het onderwijszorgarrangement Buiten Gewoon Leren uit met een groep voor kinderen van 7 tot 12 jaar.

Sport

Sporten en bewegen verbindt, is leuk en gezond! Sport is naast een doel ook een middel in maatschappelijke vraagstukken. Sportverenigingen en -aanbieders kennen een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen hen die op zoek zijn naar de verbinding, zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Hierbij is ook ruimte voor ongeorganiseerd sporten. Samen zetten we in op een gezonde leefomgeving in de wijken waarin sport en bewegen een belangrijke rol hebben. Dit doen we door:

- Uitvoering te geven aan de Sportvisie en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Verenigingen helpen te ontwikkelen door advisering, in te zetten op multi-sportoplossingen en open sportparken, sociaal veilig sportklimaat.
- De doorverwijzing naar verenigingen en sportaanbieders te versterken door een actieve inzet en goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, aanbieders gezonde leefstijl interventie, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Daarbij zorgen we voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en stimuleren we hen om in beweging te komen.
- E-sports en gaming inzetten om de maatschappelijke verbinding met jeugd en jongvolwassenen te versterken, en de digitale en niet-digitale sportwerelden dichterbij elkaar te brengen.

- Te voorzien in de toenemende vraag naar binnensportaccommodaties, door de realisatie van een nieuwe sporthal de Karekiet en een sportzaal bij OBS De Delta in Purmer-Zuid. De binnensportaccommodaties voor het onderwijs worden verder uitgewerkt binnen het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP).
- Het Leeghwaterbad uit te breiden met een hybride zwembad, waarmee een oplossing wordt voorzien in het te kort aan zwemwater voor onder andere zwemlessen.
- Een digitaal sportplatform realiseren, waarmee het sport- en beweegaanbod eenvoudig inzichtelijk wordt.
- De samenwerking tussen verenigingen en Werkom te stimuleren, zodat er meer werkervaringsplekken ontstaan.
- Wijkgericht werken in samenwerking met maatschappelijke partners.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot het de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze gemeente.

- We blijven met de culturele partners in gesprek om constant te werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We werken aan het versterken en het vergroten van de zichtbaarheid van het culturele aanbod, onder andere via de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de Cultuurvisie 2024-2032. Daarbij is er speciale aandacht voor het vergroten van de bekendheid van het aanbod. Bijvoorbeeld door het maandelijks cultureel programma Zaterdagmiddag vanuit het stadje, dat in samenwerking met de binnenstad, ondernemers en RTV Purmerend wordt gemaakt.
- We stimuleren cultureel aanbod verspreid over de gemeente, onder andere in de wijken en gekoppeld aan maatschappelijke ontmoetingsplekken in samenwerking met Clup Welzijn en SPURD. Ook wordt ingezet op de realisatie van meer kunst in de openbare ruimte en worden er nieuwe expositieplekken in de gemeente gerealiseerd.
- In 2026 wordt het verbouwde P3 geopend.
- We stimuleren en faciliteren de samenwerking tussen de musea en het Bezoekerscentrum Beemster, zodat de locaties gezamenlijk het verhaal van ons gebied uitdragen en de locaties door organisatorische samenwerking toekomstbestendiger worden. Het verhaal dat in het Beemster Museum wordt verteld, wordt in samenwerking met het Historisch Genootschap Beemster, VISIT Beemster en het Purmerends Museum verder vormgegeven.
- Samen met Bibliotheek Waterland wordt in 2026 verder invulling gegeven aan de maatschappelijke functie van de bibliotheek. Daarbij vormen de wettelijke kaders - waaronder de verwachte zorgplicht in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken - het uitgangspunt.
- We zetten in op de participatie van kwetsbare mensen en de toegankelijkheid van cultuur. In 2026 wordt het aantal culturele partners dat informatie over toegankelijkheid op hun website heeft vermeld verder uitgebreid.
- Op basis van een nieuwe subsidieregeling amateurkunst wordt een kwalitatief en divers aanbod amateurkunst ondersteund. De maatschappelijke en culturele waarde van de verenigingen staat hierbij centraal.
- De subsidiëring van evenementen vindt plaats op basis van de nieuwe subsidieregeling voor evenementen, waarbij onder andere de evenementenvisie, cultuurvisie, binnenstadvisie en sportvisie de basis vormen.

Gezondheid

We streven naar inwoners die zoveel mogelijk bewust en gezond leven, zowel jong als oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de paplepel wordt ingegoten.

- We gaan aan de slag met de uitvoer van de gezondheidsvisie die in het najaar 2025 wordt vastgesteld.
- We onderzoeken de effecten van het leefstijlzorgloket in het Dijklander Ziekenhuis. Het loket wordt in het najaar van 2025 geopend als pilot, bekostigd vanuit regionale IZA-middelen om patiënten op laagdrempelige wijze te helpen bij vragen rondom leefstijl en sociaaleconomische problematiek. Het loket vormt een brug tussen de ziekenhuiszorg en het sociaal domein.
- Het waterdrinkbeleid op de basisscholen verandert vanaf schooljaar 2026/2027. Scholen die het beleid voeren, ontvangen niet langer standaard Doppers voor alle leerlingen. Het is nu aan de scholen en ouders om dit verder op te pakken.
Wel blijft JOGG basisscholen ondersteunen die het water drinken willen voortzetten, bijvoorbeeld via wateropfrisdagen. Daarnaast kunnen alle scholen een bijdrage van 1.500 euro aanvragen voor een watertappunt op school.
Scholen die nog geen waterdrinkbeleid hebben en besluiten hieraan mee te doen, kunnen in de eerste 2 jaar ondersteuning krijgen in de vorm van Doppers voor de leerlingen.
- JOGG is in gesprek met scholen over een alternatieve vorm van trakteren, omdat traktaties steeds groter, mooier en zoeter lijken te worden. Nog los van de hoeveelheid suiker, zorgt het ervoor dat lunchtrommels niet worden leeggegeten en ouders met een kleine portemonnee een dergelijke traktatie bijna niet kunnen betalen. Scholen die dit willen, kunnen van JOGG een kist ontvangen vol leuke activiteiten waaruit de jarige mag kiezen. Een aantal scholen is inmiddels al over op deze traktatievorm en de ervaringen zijn positief. Het gesprek over trakteren wordt in 2026 verder gevoerd met de basisscholen in de hoop dat meer scholen kiezen voor de actieve, gezonde traktatie.
- Basisscholen die fruitbeleid voeren, kunnen rekenen op 'noodappeltjes' voor kinderen die niets mee hebben.
- In 2024 en 2025 deden we mee aan de landelijke 3dagengezonder-campagne. Dit jaar besteden we extra aandacht aan het stimuleren en enthousiasmeren van organisaties op het gebied van gezonde voeding, beweging en ontspanning. Via de organisaties bereiken we meer inwoners.
- In 2025 is besloten op het stadhuisplein een rookvrijzone en een rookzone in te stellen. In 2026 evalueren we het effect van deze maatregel.
- In 2025 en 2026 wordt gericht ingezet om de vaccinatiegraad – van bijvoorbeeld mazelen, HPV en meningokokken - in de wijken waar deze het laagst is, te verhogen.
- We geven verdere uitvoering aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) en 2026 is het laatste jaar van de regeling rondom het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Een van de acties was het in kaart brengen van de Gezonde Leefstijl Interventie-keten, zodat inwoners makkelijker een leefstijlcoach kunnen vinden. Het effect hiervan wordt eind 2026 geëvalueerd.

Wijkmanagement

Dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Als spin in het web zorgen zij voor de korte lijnen met inwoners, instellingen en bedrijven. Ze monitoren de leefbaarheid en zijn het eerste aanspreekpunt namens de gemeentelijke organisatie.

Bij complexe ruimtelijke-, sociaal maatschappelijke- en veiligheidsvraagstukken organiseren zij - indien nodig - integrale overleggen en bewonersbijeenkomsten.

Doordat wijkmanagers, accountmanagers en de medewerker Waakvlam dagelijks aanwezig zijn in de wijk, raken bewoners en ondernemers steeds beter bekend met het werk van de dorps- en wijkmanagers. De bewoners weten het wijkmanagement makkelijk te vinden voor vragen, signalen en ideeën over hun dorp of wijk.

Op deze manier worden bewoners gestimuleerd om zelf initiatief te nemen, elkaar op te zoeken en samen te werken aan een positieve ontwikkeling van de buurt.

- Wijkmanagement speelt een verbindende rol bij maatschappelijke en fysieke ontwikkelingen, zoals jeugd, veiligheid, leefbaarheid en openbare ruimte. Door partijen bij elkaar te brengen en de regie te voeren. 'Werken in wijken' is hier een goed voorbeeld van.
- We zien een stijgende lijn in het aantal bewonersinitiatieven, passend bij het groeiende aantal inwoners. Bewonersinitiatieven zijn gericht op het vergroten van de leefbaarheid in een buurt of wijk, daarom bekijken we of het wijkbudget mee moet groeien.

Sociale Recherche

- Sinds 2025 is er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met gemeente Edam-Volendam voor de inzet van de sociale recherche. De DVO wordt in 2026 voor het eerst geëvalueerd. Ook andere regiogemeenten hebben interesse in samenwerking kenbaar gemaakt.
- Passend bij de landelijke opdracht gaan we ons meer richten op zorgfraude vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Kinderboerderij

- In 2025 is een kwantitatief onderzoek afgerond bij Kinderboerderij De Ridder om meer inzicht te krijgen in het aantal bezoekers: wekelijks bezoeken ongeveer 1.000 inwoners de kinderboerderij. Volgende stap is in kaart te brengen wat er nodig is om de kwaliteiten van de kinderboerderij te behouden, te verbreden en te versterken. Hiervoor wordt een onderzoeksopdracht geformuleerd, dat in 2026 uitgevoerd wordt.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR02	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	207.216	185.729	195.794	205.469	212.448	219.331	227.492
Baten	-66.330	-43.108	-45.356	-44.461	-42.059	-42.247	-42.700
Saldo	140.886	142.622	150.439	161.008	170.389	177.085	184.793

BVo21 Kunst en cultuur	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	9.363	9.212	9.502	9.877	10.172	10.387	10.566
Baten	-1.483	-1.347	-1.347	-1.394	-1.429	-1.464	-1.500
Saldo	7.879	7.865	8.156	8.483	8.744	8.923	9.066

BVo22 Sport en recreatie	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.364	11.049	11.381	12.498	13.671	14.292	14.962
Baten	-2.335	-2.133	-2.117	-2.138	-2.368	-2.391	-2.391
Saldo	8.029	8.915	9.263	10.361	11.303	11.901	12.570

BVo23 Wijkmanagement	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.767	1.740	1.734	2.470	2.542	2.616	2.698
Baten							
Saldo	1.767	1.740	1.734	2.470	2.542	2.616	2.698

BVo24 Jeugd	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	51.101	46.806	51.776	55.114	58.562	62.234	66.504
Baten	-41	-22	-22	-22	-23	-23	-23
Saldo	51.059	46.785	51.754	55.091	58.539	62.210	66.481

BVo25 Onderwijs	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	14.341	13.271	13.235	14.524	17.077	17.320	17.478
Baten	-3.947	-3.557	-3.557	-3.352	-3.355	-3.459	-3.459
Saldo	10.394	9.714	9.678	11.173	13.723	13.861	14.019

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	67.217	55.912	57.221	60.565	59.939	61.887	64.566
Baten	-24.602	-7.765	-7.742	-7.306	-4.636	-4.661	-5.078
Saldo	42.615	48.147	49.479	53.259	55.302	57.226	59.488

BVo27 Werk en inkomen	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	53.063	47.739	50.946	50.420	50.485	50.595	50.718
Baten	-33.921	-28.284	-30.571	-30.249	-30.249	-30.249	-30.249
Saldo	19.142	19.455	20.375	20.171	20.236	20.346	20.470

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 9.675.000 hogere lasten en € 895.000 lagere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 zijn:

BVo21 Kunst en Cultuur	Lasten	Baten
Cultuur visie		
Op 30 januari 2025 (rbs 1605484) heeft de gemeenteraad de cultuurvisie gemeente Purmerend 2025-2032 'De kracht van Cultuur' vastgesteld. Met deze cultuurvisie ligt er een plan om de komende jaren te investeren in een bloeiend, toekomstbestendig, aantrekkelijk en inspirerend cultuur aanbod voor onze inwoners. Bij de Voorjaarsnota 2025 is voor deze cultuurvisie incidenteel € 254.000 beschikbaar gesteld. In 2026 zal voor het uitvoeren van dit plan structureel een budget beschikbaar zijn van € 379.000. Dit leidt tot een verhoging van de lasten.	143	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formtaie en de meest recente cao-wijzigingen.	170	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	62	-47
Totaal	375	-47

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Kapitaallasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op binnen- en buitensportaccommodaties.	756	
Onderhoudskosten		
Voor het onderhoud en bijdrage aan de voorziening van het onderhoud voor de diverse binnen en buitensportaccommodaties houden we rekening met een stijging van kosten van € 140.000. Deze stijging is gebaseerd op geactualiseerde onderhoudsplannen, indexering van kosten en verwachte prijsontwikkelingen.	140	
Spurd		
In het verleden ontving Spurd een vast bedrag om de kosten voor groot onderhoud aan de sportaccommodaties te dekken. Het budget is inmiddels geactualiseerd op basis van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP), waarbij het gewogen gemiddelde van de onderhoudskosten over de komende 10 jaar is berekend. Deze systematiek is gelijk aan die van de Gemeente zelf. Hierdoor is het budget met € 125.000 toegenomen.	125	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	96	- 21
Totaal	1.117	-21

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	729	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	7	
Totaal	736	0

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Preventief jeugdbeleid en lokale inzet		
Zoals reeds besloten in de Voorjaarsnota 2024 is het budget van de GGD vanaf 2026 structureel hoger, zie onderdeel E5 van de Voorjaarsnota 2024. Dit effect wordt gedempt doordat de verkoop van de locatie aan de Vurenhout in Zaanstad niet in 2025, maar in 2026 plaatsvindt.	110	
Indexatie uitvoering jeugdwet		
In het rapport 'Groeipijn' van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd, ook wel bekend onder de naam 'Commissie Van Ark', van januari 2025 wordt het Rijk geadviseerd om zowel de effecten van volume als prijs mee te nemen in de meerjarenramingen. Dit is ook van belang van de gemeentelijke begroting. Tot op heden werd in de begroting van de gemeente Purmerend geen rekening gehouden met volume indexatie. Het advies van de Commissie van Ark is om voor de indexatie van het volume aan te sluiten bij de ontwikkeling van de verwachte reële groei van de totale netto zorguitgaven uit de Rijksbegroting. Voor de begroting 2026 is het meerjarig gemiddelde (2026-2029) genomen (3,8%). De volume indexatie leidt tot een bijstelling van het budget in 2026 van € 3,352 miljoen. Wat betreft prijsindexatie is de gebruikelijke methode gehanteerd. Volgens afspraken met onze gecontracteerde partners vindt er prijsindexatie plaats op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Bij het opstellen van de begroting 2026 was het definitieve OVA percentage 2025 al bekend en zijn de budgetten doorgerekend met 5,2%. De prijsindexatie leidt tot een bijstelling van het budget in 2026 van € 1,831 miljoen.	5.183	
Taakstelling		
In het raadsvoorstel Formatie urgente opgaven jeugdzorg (1606328) is budget beschikbaar gesteld voor extra personeel om interventies uit te voeren die besparingen realiseren en tegelijkertijd zorgen voor verbetering van de situatie van jeugdigen en gezinnen. In 2025 wordt gewerkt aan de opbouw van het team en zal er nog geen besparing worden gerealiseerd. Vanaf 2026 zijn de eerste besparingen geraamd, dat wil zeggen dat de extra personeelsinzet zichzelf terugverdient. Gerekend is met een besparing van € 922.000.	-922	
Personeelskosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	-1.039	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	6	
Totaal	3.338	0

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	799	
Huur sportzaal		
In 2026 stonden er huuropbrengsten en -kosten begroot voor een sportzaal, waar wij als tussenhuurder fungeerde. Dit is niet langer meer van toepassing.	-206	206
Da Vinci en SG Antoni Gaudí		
In 2026 zijn er hogere lasten geraamd voor de sloopkosten van het tweede deel van de Flevostraat 247 voor de nieuwbouw van het Da Vinci en SG Antoni Gaudí (Innovium College).	200	
Kapitaallasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op onderwijshuisvesting.	170	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	327	0
Totaal	1.290	206

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
OVA indexeringen WMO		
Binnen de WMO en maatschappelijke ondersteuning hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage. Echter voor 2025 is het definitieve OVA percentage reeds bekend waardoor we het percentage voor 2026 hebben aangepast naar 5,2%. Dit percentage is tot stand gekomen door de correctie van de OVA 2025 en de voorlopige OVA 2026. Normaal gesproken konden we dit pas berekenen in de voorjaarsnota van 2026. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 houden we nog steeds rekening met 4%.	1.700	
Prijsstijging WMO aanbesteding		
Naar aanleiding van de aanbesteding zijn tevens de tarieven herijkt. Het kostprijsonderzoek heeft tot hogere tarieven per 1 juli 2026 geleidt. De tarieven dienen marktconform te zijn en door een onafhankelijk onderzoeksbureau vastgesteld en onderbouwd. Met deze nieuwe tarieven en uitgaande van het huidige klantenbestand blijkt dat er een onvermijdelijke kostenstijging aanstaande is. Dit is onvermijdelijk omdat we wettelijk verplicht zijn om reële tarieven te betalen en we een zorgplicht hebben naar onze inwoners. Op basis van deze prijsstijging per half 2026 leidt dat tot een budgetverhoging van 1,75 miljoen.	1.750	
Inkomensafhankelijke bijdrage WMO		
In de oorspronkelijke begroting hadden we rekening gehouden met de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage voor de WMO in 2026. Deze invoering zal naar alle waarschijnlijkheid op zijn vroegst per 2027 worden ingevoerd. Vooralsnog is de inkomensafhankelijke bijdrage voor de WMO controversieel verklaard. Dit betekent dat de behandeling van het voorstel wordt uitgesteld tot na de vorming van een nieuw kabinet. Hierdoor vervalt de geraamde extra baten van €100.000 in 2026.		100

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
<i>Uitbereiding scootmobielstallingen (bijdragen gemeente)</i>		
Begin 2025 is Intermaris gestart met de uitbereiding die gepland stond in 2023 en 2024. Bij de corporaties was vertraging in de uitvoering van deze werkzaamheden en het verkrijgen van vergunningen heeft veel tijd gekost..Conform afspraken zal de Gemeente 50% van de kosten bijdrage en in 2025 betalen. Deze gelden zijn overgeheveld vanuit 2024 naar 2025 om de uitbereiding op een aanvaardbaar peil te brengen en komen niet terug in de begroting van 2026.	-134	
Indexatie van reguliere subsidies		
Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te hoog. Na de Voorjaarsnota 2025 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat we uitkomen op een percentage van 2% voor 2026.	239	
DUVO (Decentrale Uitkering Vrouwenopvang)		
Er is een rijksbijdrage voor de financiering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ontvangen. Concreet gaat het om middelen voor vrouwenopvang, maar ook voor andere vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, zoals seksueel geweld, eengerelateerd geweld en loverboyproblematiek.	185	
Beschermd wonen		
Vanuit de mei circulaire 2025 is er € 303.000 extra budget beschikbaar gesteld in de begroting van 2026 voor beschermd wonen dit is toevoegd aan dit budget.	303	
Woonvormen (tijdelijke woningen)		
Voor het onderhoud en bijdrage aan de voorziening van het onderhoud voor de diverse tijdelijke woonvormen houden we rekening met een stijging van kosten van € 118.000.	118	
Kapitaalslasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd voor de diverse tijdelijke woonvormen.	137	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herveeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen	-720	
GALA		
Vanaf 2026 ontvangt de gemeente minder specifieke uitkering GALA omdat zeven van de vijftien programma onderdelen geen financiering meer krijgen. Dit betreffen de volgende programma's: Mentale Gezondheid, Aanpak overgewicht en obesitas, Leefomgeving, Opgroeien in een kansrijke omgeving en Vroegsignalering Alcoholproblematiek, Eén tegen eenzaamheid, Versterking kennisfunctie GGD en Regionale aanpak preventie. Dit betreft een budgetneutrale wijziging omdat tegenover minder baten ook minder lasten staan.	-354	354
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	120	-18
Totaal	3.344	436

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Werkom		
De begroting 2026 is aangepast conform de begroting van Werkom. De zienswijze op de begroting 2026 van Werkom is vastgesteld in de raad. Hierdoor hebben we € 433.000 hogere lasten dan in 2025.	433	
Energiearmoede		
Voor de aanpak van de energiearmoede hebben we in 2025 baten ontvangen vanuit de Sisa regeling Aanpak Energiearmoede (C55). Voor 2025 hadden we € 322.000 aan zowel baten en lasten (budgetneutraal) in de begroting opgenomen. In 2026 is deze regeling er niet meer.	-322	322
Aanpak geldzorgen, armoede, schulden en kinderarmoede		
Er is een bedrag van € 165.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2024 naar 2025 als resultaatbestemming voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden en het tegengaan van kinderarmoede. Dit was een indicidenteel budget. In de begroting van 2026 komt dit budget niet terug.	-165	
Stadspas		
Het budget voor de stadspas is in 2025 incidenteel € 200.000 hoger in verband met de algehele opstartfase en inrichting van de stadspas. Voor 2026 en verder is het budget alleen voor de reguliere jaarlijkse operationele kosten voor de stadspas.	-200	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formtaie en de meest recente cao-wijzigingen.	-232	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-40	
Totaal	-526	322

Reserves

Reserve Opvang Ontheemden Oekraïne

In de begroting 2026 is een onttrekking geraamd aan de reserve van afgerond € 12.000. Dit betreft de geraamde onttrekking vanuit het raadsvoorstel Aankoop perceel grond met opstal Waterlandplein 3B/Rijperhof 7, 8, 9, 9A/E-(Wvg) (reg.nr. 1597557) dat oorspronkelijk is aangekocht voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

De jaarschijf 2026 van programma 2 heeft een totaalbedrag van € 50,0 miljoen aan investeringen, waarvan € 0,5 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: voor de Nachtopvang en de Woonzorgvoorziening aan de Jaagweg. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Het grootste deel van de investeringen 2025 betreft de scholenbouw (€ 30,3 miljoen): nieuwbouw Innovium college, Plankier/Alexander Roozendaalschool Mercuriusweg 2, De Klim-op Karekietpark, 2e school Middenbeemster en voorbereiding nieuwbouw OBS De Delta en de Waterlandschool. Het andere deel van de investeringen betreft sport waaronder € 7,0 miljoen voor het hybridebad van het Leeghwaterbad) en vervanging speeltoestellen (€ 1,2 miljoen), WMO hulpmiddelen (€ 0,7 miljoen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 3

Wonen

Visie

We vinden het van groot belang dat onze (toekomstige) inwoners in de wijken en dorpen prettig en leefbaar wonen, in passende en betaalbare woningen. We blijven daarom bouwen aan een divers aanbod aan woningen, waaronder ook nieuwe, geclusterde woonvormen, al dan niet met zorg. Onze wijken en dorpen zijn klimaatadaptief ingericht. We stimuleren en investeren in omkijken naar elkaar. De woonomgeving en de maatschappelijke voorzieningen zijn hier op ingericht. Voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, meer dan hun eigen sociale netwerk kan bieden, zijn er voldoende welzijns- en zorgvoorzieningen in de buurt.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op onderstaande punten:

1: Voldoende, passende en betaalbare woningen voor onze inwoners

Om tegemoet te komen aan de vraag van bewoners en woningzoekenden in Purmerend, blijven we ook de komende jaren volop inzetten op de bouw van een divers woningaanbod, zowel qua type als qua prijs. We willen dat onze woningvoorraad zo goed mogelijk aansluit bij de wensen en persoonlijke situatie van onze (toekomstige) inwoners.